

външните влияния върху общността намират израз и при брачния избор. Проявлението им се наблюдава в съотношението между трите основни начина за осъществяване и легитимиране на брачния акт – 1) покупко-продажба или “купуване на булка”; 2) “искане”, договаряне между родовете; 3) “кражба” (“чордела”) – фиктивна (приставане) или истинска.

Изборът на един от начините зависи най-вече от установените в съответната група традиции. Тук отново силно влияние оказва степента на запазване на идентичността. В метагрупата на “кардарашите” при големите групи със силно изразено групово самосъзнание – “ловари”, “лаяши”, “нямцуря”, “тракийски калайджии” – бракът се осъществява основно чрез “купуване на булката”. Той се използва и в някои подразделения на “йерлиите” – “звънчари”, “кошничари”, “бургуджии”. Ролята на този акт, като важен елемент от семейния модел у циганите, предизвиква многопосочни тълкувания. Самите представители на общността го възприемат по различен начин. Според едни парите, дадени за булката, я задължават по-бързо да се приобщи към новото семейство и “да слуша”, като по този начин се осигурява стабилността на брака¹⁵⁵. Други считат, че плащането на пари за момичето е, от една страна, благодарност към родителите, че са го отгледали и възпитали, че са опазили честта му, и, от друга – гаранция, че ще се отнасят добре към него в новото му семейство, ще го почитат и уважават.

В акта “купуване на булка” прозират много ясно типичните за патриархалното семейство черти с характерните взаимоотношения и властови позиции на възрастните спрямо децата и авторитета на мъжкия род в семейната система. Отделните групови подразделения, които имат тази форма на брак, използват различни наименования за означаване на самия акт – “канà баба”, “баба хакъ”, “башлък парасъ” – но те имат един и същи смисъл – откупуване правото на бащата върху дъщеря му¹⁵⁶. Ал. Пампоров сравнява тази форма на

¹⁵⁵ Съботинова, Д. Семейник или колелото на живота. Силистра, 2002, с. 203.

¹⁵⁶ Съботинова, Д. Семейник или колелото на живота. Силистра, 2002, с. 203; Пампоров, А. Ромското всекидневие в България. – [www.imir-bg.org/imir/books/PamporovRoma everyday life 2006.pdf](http://www.imir-bg.org/imir/books/PamporovRoma%20everyday%20life%202006.pdf), с. 125; Иванова, Е., В. Кръстев. По дългия път... Живот с другите. СЗ, 2006, с. 227.